

afbrydelse af pasningen, men ikke af produktionsprocessen, imellem to hold.

Arbejdsrådet og arbejds- og socialministeriet har tiltrådt det af direktoratet for arbejds- og fabriktilsynet indtagne standpunkt, at der foreligger døgn drift i døgn driftslovens forstand, når der foregår en produktion døgnet rundt, og når der også i de tidsrum, i hvilke egentlig pasning af ovne o. lign. er upåkrævet, af og til må foretages tilsyn. Imidlertid kan det i praksis være forbundet med store vanskeligheder i de konkrete tilfælde at afgøre, om der foreligger noget tilsyn med produktionsprocessen inden for en bestemt periode; hertil kommer, at der også kan tænkes at være kortere afbrydelser i driften, uden at sådanne afbrydelser bør betage driften karakteren af døgn drift.

Døgn driftsloven har således givet anledning til tvivl. For at skabe den fornødne klarhed, er der i stk. 1 foreslået optaget en bestemmelse, der definerer døgn driftsvirksomheder som virksomheder, der er i gang i mere end 20 timer af døgnet. Når produktionsprocessen i en sådan virksomhed foregår helt automatisk i 4 eller flere samlede timer af døgnet uden medvirken af menneskelig arbejdskraft, foreligger der dog ikke døgn drift i lovens forstand.

Det kan ikke betage arbejdet karakteren af døgn drift, at arbejdsgiveren selv en del af døgnet overtager tilsynet med produktionen, når denne dog finder sted i mere end 20 timer.

Til stk. 2. Det fastsættes her i overensstemmelse med den gældende lov, at i virksomheder med døgn drift må ingen arbejder, som deltager i døgn driften, have en længere bruttoarbejdstid end 8 timer i døgnet. Ved virksomheder må forstås alle under loven faldende bedrifter. Døgn driftsloven kommer til anvendelse på alle de virksomheder, der er inddraget under hele fabrikløven, men bestemmelserne om døgn drift i det foreliggende lovforslag vil som følge af forslaget karakter få et videre område.

Ved bruttoarbejdstid forstås den arbejdstid, i hvilken arbejderen udfører arbejde — nettoarbejdstiden plus spise- og hvilepauser — og i øvrigt perioder, hvori han, selv om han ikke udfører arbejde, er forpligtet til at være på virksomheden.

Bruttoarbejdstiden kan — som efter den nugældende lov — ved holdskifte udstrækkes til højst 16 timer i døgnet. Det foreslås, at arbejdstiden i 3 på hinanden følgende uger ikke må overstige 144 timer for den enkelte arbejder. Denne nedsættelse i forhold til det gældende timetal er fore-

slået ved lovudkastets behandling i arbejdsrådet. Indstillingen er tiltrådt af et flertal af arbejdsrådet, idet kun rådets arbejds-giverrepræsentanter gik imod.

Angående de i 2. punktum nævnte undtagelser, der allerede findes hjemlede i døgn driftsloven, idet der dog er tilføjet ferieperioder, bemærkes, at hovedreglen må være, at der kun kan tillades en overskridelse af bruttoarbejdstiden på nogle minutter, som nødvendiggøres derved, at det afløste hold afgiver besked til det afløsende hold; i øvrigt må overskridelsen være afhængig af arbejdets karakter. For den enkelte arbejders vedkommende kan det derimod ikke betragtes som overtrædelse af loven, at han venter på den arbejder, som skal afløse ham. Omvendt pålægger loven ikke arbejderen nogen pligt til at afvente afløseren. Hverken *reparationer* eller *fuldførelsen af et bestemt arbejde* vil i almindelighed kunne give ret til at udføre overarbejde for holdet som helhed, idet sådant arbejde formentlig vil kunne udføres af afløsningsholdet, medmindre der normalt ingen afløsning finder sted i vedkommende uge, hvilket er tilfældet med alle sådanne døgn driftsvirksomheder, som ikke har eller opnår søndagsdispensation.

Den i sidste punktum indeholdte undtagelsesbestemmelse er et naturligt supplement til bestemmelserne i § 33.

Til stk. 3. Døgn driftsloven (fabrikløvens § 24, stk. 3) giver mulighed for at meddele dispensationer for *sæsonvirksomheder*, i hvilke døgn drift ikke finder anvendelse udover højst 4 måneder i løbet af et kalenderår.

Den omhandlede dispensationsbeføjelse er imidlertid kun blevet anvendt i ringe omfang og til dels på betingelse af, at det fornødne mandskab ikke har været til stede.

I stk. 3 foreslås nu, at arbejds- og socialministeren efter forhandling med direktøren for arbejdstilsynet, arbejdsrådet og den pågældende arbejds-giver- og arbejderorganisation kan meddele tilladelse til afvigelse fra bestemmelserne i stk. 2, såfremt det viser sig ugørligt for enkelte virksomheder at få det fornødne antal arbejdere. Det samme gælder, hvor der ved overenskomst mellem arbejds-givere og arbejdere er vedtaget regler om den daglige bruttoarbejdstid, som afviger fra bestemmelserne i stk. 2, men skønnes at være lige så gunstige for arbejderne.

Til stk. 4. Bestemmelsen svarer til den anden dispensationsbeføjelse i døgn driftsloven, fabrikløvens § 24, stk. 4, dog er den nu begrænset til forhold, der ikke varer udover 1 måned i 1 kalenderår, således at